

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКТАНЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ИСКЕ БАЙСАР
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

423745, Иске Байсар авылы,
Мәктәп ур. 44 а йорт.
Тел 3-44-53
e-mail :
bay.akt@yandex.ru

**СОВЕТ СТАРОБАЙСАРОВСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АКТАНЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН**

423745, с.Старое Байсарово,
ул.Школьная, дом 44а.

КАРАР

от 24.07.2020ел

РЕШЕНИЕ

№ 15

КАРАРЫ

**Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Иске Байсар авыл
жирлеге Советы Регламенты турында**

"Иске Байсар авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставының 33
статьясындагы 1 өлеше нигезендә Татарстан Республикасы Иске Байсар авыл
жирлеге Советы

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Иске Байсар авыл
жирлеге Советы Регламентын (1нче кушымта) расларга.
2. Өлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Иске Байсар авыл жирлеге

Р.М.Кадыров

Татарстан Республикасы
Актаныш муниципаль районы
Иске Байсар авыл җирлеге
Регламентын кабул итү
турында Иске Байсар авыл җирлеге
Советы карарына
24.07. 2020 ел
1 нче кушымта

ИСКЕ БАЙСАР АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ РЕГЛАМЕНТЫ

I бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 статья. Регламентның эшчәнлек өлкәсе

1. Әлеге Регламент Иске Байсар авыл җирлеге Советы (алга таба - җирлек Советы) эшчәнлеген оештыру мәсьәләләрен җайга сала, җирлек Советы сессияләрен чакыру, әзерләү һәм уздыру тәртибен, сессияләрдә карала торган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү тәртибен, даими комиссияләрне, җирлекнең башка органнарын, депутатларның хокукларын һәм бурычларын төзү тәртибен җайга сала, җирлек Советының һәм аның депутатларының үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибенә бәйлә башка мәсьәләләрне җайга сала.

2. Әлеге Регламентны үтәү муниципаль берәмлек җирле үзидарә органнарының җирлек Советы депутатлары, органнары һәм вазыйфаи затлары өчен " Иске Байсар авыл җирлеге", депутатларның мөрәҗәгатьләрен һәм сорауларын караучы җирлек Советы сессияләрендә катнашучы башка затлар өчен мәҗбүри.

II бүлек. ҖИРЛЕК СОВЕТЫ СЕССИЯСЕ, ЭШ ОРГАННАРЫ СЕССИЯСЕ

2 статья. Җирлек Советы сессиясе

1. Җирлек советы эшчәнлегенең төп формасы-җирлек советы компетенциясенә караган мәсьәләләр хәл ителә торган сессияләр. Әгәр анда сайланган депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә 1/2 өлеше катнашса, сессия тулы хокуклы дип санала.

Төркәлү мәгълүматлары буенча сессиядә сайланган депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә 1/2 өлеше катнашса, Иске Байсар авыл җирлеге Башлыгы күрсәтмәсе белән сессия башка вакытка күчерелә, ләкин 3 көннән дә артык түгел.

3 статья. Җирлек Советы сессиясен чакыру

1. Җирлек советының чираттагы сессияләре Иске Байсар авыл җирлеге Башлыгы тарафыннан чакырыла.

2. Чираттан тыш сессияләр Иске Байсар авыл җирлеге Башлыгы инициативасы буенча чакырыла, депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өлеше Иске Байсар авыл җирлеге Советы депутатлары санынан.

3. Җирлек Советы депутатлары һәм чакырылган затлар чираттагы сессиянең датасы, вакыты, урыны һәм көн тәртибе турында биш көннән дә соңга калмыйча, ә чираттан тыш сессиянең көне - бер көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

4. Карар проектлары һәм аларга кушып бирелә торган материаллар чираттагы сессия ачылышына 3 көннән дә соңга калмыйча яисә чираттан тыш сессия ачылышына кадәр бер тәүлек кала депутатларга бирелә.

5. Сессияләр арасындагы чорда җирлек советы эшчәнлеге даими комиссияләр, депутат берләшмәләре, фракцияләр, вакытлыча булдырылган комиссияләр (шул исәптән күчмә утырышлар), депутат көннәре һәм башка рәвешләрдә гамәлгә ашырыла.

4 статья. Җирлек Советы сессиясе эшендә хәбәрдарлык

1. Җирлек Советы сессияләре ачык булып тора. Депутатларның билгеләнгән саныннан күпчелеге карары буенча ябык сессияләр үткәрелергә мөмкин, аларда бары тик җирлек Советы чакырган затлар, шулай ук законнар нигезендә ябык сессияләрдә катнашырга хокуклы затлар гына катнаша ала.

2. Сессия эшендә Актаныш муниципаль районы дәүләт хакимиятенең вәкилләклә органнары депутатлары, башкарма хакимият органнарының һәм җирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, җирлек Советы чакырган башка затлар катнаша ала.

3. Җирлек Советы сессиясендә иҗтимагый оешмалар, юридик затлар, территорияль иҗтимагый үзидарә органнары, массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре, гражданныр (алга таба - җирлек Советы депутатлары булмаган затлар) катнаша ала.

4. Җирлек Советы депутатлары булмаган затлар өчен җирлек Советы сессияләрендә, даими комиссияләрдә махсус урыннар бирелә.

5 статья. Сессиянең эш тәртибе

1. Сессия Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт гимннары белән ачыла һәм ябыла.

2. Җирлек Советы сессияләре 10.00 сәгатътә башлана. Җирлек Советы сессиясе башланганның башка вакыты җирлек Советы сессиясен чакыру турында карар кабул иткәндә җирлек Башлыгы тарафыннан билгеләнергә мөмкин. Сессияне үткөрү вакытын озайту сессиядә рәислек итүче тәкъдиме буенча җирлек Советы тарафыннан кабул ителә.

3. Җирлек Советы карары буенча сессия эшендә сессиядә карала торган мәсьәләләр буенча документлар, материаллар һәм мәгълүмат әзерләү өчен кирәкле срокка тәнәффес игълан ителергә мөмкин.

4. Сессиягә килгән депутатларны теркәү сессия ачылышына бер сәгать кала башлана, ә жирлек советы сессиясе ачылганнан соң әлеге функцияләрне сессия секретариаты башкара.

6 статья. Сессиядә рәислек итүче

1. Жирлек Советы сессиясен жирлек Башлыгы ача һәм алып бара, ә ул булмаганда - аның урынбасары.

2. Сайлаулардан соң авыл жирлеге Советының беренче сессиясен, яңа башлык сайланганчы, жирлек Советының өлкән депутаты ача һәм алып бара.

3. Сессиядә рәислек итүче:

- сессияне ача һәм яба;
- сессия эше өчен кворум булуны билгели һәм аның үтәлешен күзәтә;
- сессиянең эш тәртибенең әлеге Регламентка яисә жирлек Советы тарафыннан кабул ителгән сессияне үткәрү тәртибенә туры килүен тәэмин итә;
- докладчыларга, өстәмә докладчыларга һәм чыгыш ясаучыларга сүз бирә;
- язмача сораулар, гаризалар, белешмәләр игълан итә;
- депутатларга телдән сораулар, сораулар һәм белешмәләр, сессияне алып бару буенча искәртмәләр, тәкъдимнәр, карар проектлары буенча төзәтмәләр, тавыш бирү мотивлары буенча чыгышлар өчен сүз бирә;
- карарлар кабул итүне таләп итә торган мәсьәләләр буенча депутатлар тавыш бирүне үткәрә һәм аның нәтижеләрен игълан итә;
- сессия эшен тәэмин итүгә, даими комиссияләргә, депутатларга, жирлек Советы аппаратына бәйле йөкләмәләр бирә;
- жирлек Советы сессиясе беркетмәсенә кул куя;
- әлеге регламент нигезендә сессияне үткәрү процедурасына бәйле башка функцияләрне гамәлгә ашыра.

7 статья. Сессия секретариаты, хисап, редакция комиссиясе

1. Әлеге Регламент нигезләмәләрен үтәүне тәэмин итү максатларында сессияне үткәрү тәртибенә кагылышлы өлешендә жирлек Советы тарафыннан билгеләнгән санда секретариат сайлана.

Секретариат чыгышлар өчен язу алып бара, депутат запросларын һәм мөрәжәгатьләрен, сорауларын, белешмәләрен, хәбәрләрен, гаризаларын, тәкъдимнәрен һәм башка материалларны, шулай ук граждандан килгән материалларны терки.

2. Карала торган мәсьәлә буенча депутатларның мәрәжәгатьләрен һәм фикерләрен исәпкә алу һәм сессиядә карар проектының ахыргы текстын эшләү өчен 3тән 5 депутатка кадәр редакция комиссиясе сайланырга мөмкин.

3. Жирлек Советы сессиясендә карарлар кабул иткәндә тавыш биру нәтижеләрен билгеләү өчен 3 депутаттан торган хисап комиссиясе сайлана.

III бүлек. КӨН ТӘРТИБЕН ФОРМАЛАШТЫРУ МӘСЬӘЛӘЛӘРЕН КАРАУГА ӘЗЕРЛӘУ

8 статья. Көн тәртибенә сораулар керту

1. Авыл жирлеге Советы сессиясенә көн тәртибенә сораулар жирлек Башлыгы, даими комиссияләр, депутатлар, Башкарма комитет житәкчесе, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе рәисе, прокурор тарафыннан кертелә.

2. Жирлек Советы сессиясендәгә мәсьәләләрне, карар проектларын карау турындагы тәкъдимнәр белән шулай ук территориаль иҗтимагый үзидарә органнары, хокукый инициативаны гамәлгә ашыру тәртибендә гражданның инициатив төркеме мәрәжәгать итәргә хокуклы.

Хокукый ижади инициативаны гамәлгә ашыру субъектлары һәм тәртибе кануннар, муниципаль берәмлек Уставы " Иске Байсар авыл жирлеге (алга таба - жирлек Уставы) һәм жирлек Советы карарлары белән билгеләнә.

3. Авыл жирлеге Советы сессиясендәгә мәсьәләләрне карау буенча тәкъдимнәр жирлек Башлыгына сессияләр арасындагы чорда кертелә.

9 статья. Көн тәртибен раслау

1. Көн тәртибе проекты сессиядә катнашучы депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән нигез итеп кабул ителә.

2. Сорауларны алмаштыру, аларның формулировкаларын төгәлләштерү, өстәмә мәсьәләләр турында тәкъдимнәр, шулай ук көн тәртибенән мәсьәләләрне төшереп калдыру турында тәкъдимнәр 1 өлештә күрсәтелгән затлар тарафыннан кертелә.

3. Тәкъдимнәр буенча фикер алышканнан соң, көн тәртибе депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән раслана.

10 статья. Мәсьәләләрне карауға әзерләү

1. Карар проектлары һәм кушып бирелә торган документлар сессияне үткәру датасына кадәр 15 көннән дә соңга калмыйча, көн тәртибенә тиешле мәсьәләне керткән затлар тарафыннан жирлек Советына тапшырыла.

2. Жирлек Советы каравына кертелә торган карар проектлары, кагыйдә буларак, тиешле даими комиссия утырышында алдан каралырга тиеш.

3. Муниципаль берәмлек бюджеты турындагы карарларның проектлары " Иске Байсар авыл җирлегенә" (алга таба - җирлек бюджеты), аның үтәлеше турындагы отчетлар даими комиссияләр утырышларында һичшиксез алдан каралырга тиеш.

Жирлек бюджеты, аның үтәлеше турындагы хисап проектлары муниципаль берәмлектә бюджет процессы турындагы нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә кертелә һәм карала " Иске Байсар авыл җирлегенә"

Муниципаль финанс тикшерүе предметы булган мәсьәләләр буенча карар проектлары, төзелгән килешү нигезендә, Актаныш муниципаль районы контроль-хисап палатасы тарафыннан мәҗбүри рәвештә каралырга тиеш.

11 статья. Жирлек Советы сессиясендә карау өчен карар проектларын кертү

1. Карар проекты 1, 2 өлешләрендә күрсәтелгән затлар тарафыннан кертелә.

2. Карар проектларына түбәндәге материаллар теркәлә:

- аңлатма язуы;

- белешмә материаллар (кертелә торган мәсьәлә буенча мәгълүмат, иллюстратив материал, схемалар, таблицалар һ. б.);

- финанс-икътисадый нигезләү (әлеге проектны тормышка ашыру матди чыгымнар таләп иткән очракта);

- Актаныш муниципаль районы контроль-хисап палатасы бәяләмәсе (әгәр карар проекты муниципаль финанс тикшерүе предметы булган мәсьәләләргә кагылса);

- чагыштырма таблица (җирлек Советы карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында карар проекты кертелгән очракта);

- әлеге мәсьәлә буенча чыгыш ясаучылар һәм чакырылган докладчылар исемлегенә;

- әлеге проект кабул ителүгә бәйле рәвештә кабул ителергә, үзгәртелергә, үзгәччен югалткан дип танылырга яки туктатылырга тиешле муниципаль хокукый актлар исемлегенә;

- проектны муниципаль берәмлекнең рәсми порталында (Aktanysh.tatar.ru) урнаштыру һәм, бәйсез экспертларның нәтижеләрен дә кертәп, коррупциягә каршы бәйсез экспертиза уздыру нәтижеләре турында мәгълүмат.

3. Башкарма комитет, контроль-хисап палатасы җитәкчеләре, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе рәисе тарафыннан кертелгән карар проектлары тиешле органда билгеләнгән тәртиптә килештерелергә тиеш. Озату материалларында башкаручының фамилиясе, исеме, атасының исеме, вазыйфасы һәм эш телефоны, шулай ук проектны эшләгән бүлекчә җитәкчесе

булырга тиеш.

4. Бюджет чараларын бүлүгә, муниципаль милеккә идарә итүгә, жирле үзидарә органнарының һәм вазыйфаи затларның контроль, рөхсәт, теркәү, юрисдикцион вәкаләтләрен регламентлаштыра торган кеше һәм граждан хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы норматив характердагы карарлар проектлары коррупциоген факторларны ачыклау предметына (коррупциягә каршы экспертиза) экспертиза узарга тиеш. Коррупциягә каршы экспертиза башка карарлар проектларына карата авыл жирлеге Башлыгы йөкләмәсе буенча үткөрелә.

5. Карар проектлары, кагыйдә буларак, тиешле мәсьәләләр кертелгән даими комиссия тарафыннан карала. Карау нәтижеләре буенча даими комиссия әлеге мәсьәләне жирлек Советы сессиясенә кертүнең максатка ярашлылыгы, шулай ук әлеге мәсьәләне сессиядә карауга әзерлеге турында бәяләмә бирә.

6. Сессиягә чыгарылган карар проектлары юридик хезмәт житәкчесе һәм жирлек Башлыгы урынбасары тарафыннан визага кертелә.

12 статья. Хокукый һәм коррупциягә каршы экспертиза

1. Хокукый экспертиза юридик хезмәт тарафыннан үткөрелә. Карар проекты закон таләпләренә туры килә дип тану очрагында, проект юридик бүлек башлыгы тарафыннан визага кертелә. Югыйсә, материаллар эшләп бетерү өчен жиберелә яки тәкъдим ителгән проектның закон таләпләренә туры килмәве турында юридик бүлек бәяләмәсе белән депутатларга өләшенә.

2. Коррупциягә каршы экспертиза аны законнар белән билгеләнгән тәртиптә үткөрүгә вәкаләтле затлар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Норматив характердагы карарлар проектларына карата законнарда билгеләнгән тәртиптә коррупциягә каршы бәйсез экспертиза үткөрелә.

Коррупциягә каршы бәйсез экспертиза үткөрү максатларында әлеге карар проектлары муниципаль берәмлекнең рәсми порталында урнаштырыла (Aktanysh.tatar.ru) бәйсез экспертларның бәяләмәләрен кабул итү башлану һәм тәмамлау датасын күрсәтеп, аны жирлек Советына карауга керткәнче биш көннән дә соңга калмыйча.

Әлеге бәяләмәләр законлылык, хокук тәртибе, хәбәрдарлык һәм депутат этикасы мәсьәләләре буенча даими комиссия тарафыннан кабул ителгән көннән алып 30 көннән дә артмаган вакыт эчендә каралырга тиеш һәм тәкъдим итү характерына ия. Коррупциягә каршы бәйсез экспертиза үткөргән граждандан яисә оешмага, бәяләмәдә ачыкланган коррупциоген факторларны бетерү ысулы турында тәкъдим булмаган очраклардан тыш, мотивлаштырылган җавап жиберелә.

Бәяләмәләрне карау нәтижеләре буенча карар проекты эшләп бетерелергә мөмкин.

IV бүлек. КӨН ТӘРТИБЕНДӨГЕ МӘСЬӘЛӘЛӘР БУЕНЧА ФИКЕР АЛЫШУ

13 статья. Сораулар буенча фикер алышу процедурасы

1. Авыл җирлеге Советы сессиясендә бу мәсьәлә буенча фикер алышу процедурасы үз эченә ала:

- докладчы чыгышы;
- өстәмә докладчының чыгышы (кирәк булганда);
- депутатларның сораулары һәм аларга җаваплар;
- фикер алышуларда чыгыш ясау;
- докладчының йомгаклау сүзе (кирәк булганда);
- документны кабул итү өчен тавыш бирү "нигез өчен";
- кәргән тәзәтмәләрне редакция комиссиясе тарафыннан игълан итү;
- тәзәтмәләр авторларының чыгышы (кирәк булганда);
- тәзәтмәләр буенча тавыш бирү (кирәк булганда);
- тавыш бирү "тулаем".

14 статья. Сүз бирү

1. Мәсьәлә буенча доклад белән, кагыйдә буларак, әлеге мәсьәләне сессиягә караган зат, яки тиешле мәсьәлә буенча карар проектына озату материалларында докладчы сыйфатында күрсәтелгән зат чыгыш ясый.

2. Әлеге мәсьәлә буенча өстәмә доклад белән әлеге мәсьәләне караган даими комиссия рәисе, яки комиссия кушуы буенча аның составына керүче депутатларның берсе чыгыш ясый.

3. Карала торган мәсьәлә буенча фикер алышуларда чыгыш ясау өчен сүз бирү турындагы мөрәжәгатьләр сессиядә рәислек итүче исеменә (кагыйдә буларак, язма рәвештә) тапшырыла.

4. Сессиядә рәислек итүче фикер алышуларда чыгыш ясау өчен сүз бирә.

5. Процедура һәм тавыш бирү мотивлары буенча сүз, шулай ук сорауларга җаваплар өчен чираттан тыш һәм тавыш бирүгә кадәр бирелергә мөмкин.

6. Фикер алышулар туктатылганнан соң, рәислек итүче сүзне редакция комиссиясе вәкиленә бирә.

7. Җирлек Башлыгы, аның урынбасары, Башкарма комитет җитәкчесе теләсә кайсы вакытта чыгыш ясау өчен сүз алырга хокуклы.

8. Сессиядә рәислек итүче, әгәр депутатларның күпчелек тавышы белән башка карар кабул ителмәсә, депутат булмаган затларга сүз бирергә мөмкин.

15 статья. Чыгышлар өчен вакыт

1. Докладлар, өстәмә докладлар һәм йомгаклау сүзләре өчен вакыт рәислек итүче тарафыннан докладчылар һәм өстәмә докладчылар белән килешү буенча билгеләнә, әмма доклад өчен 30 минут һәм өстәмә доклад өчен 15 минут.

2. Көн тәртибендәгә мәсьәләләрне караганда, жирлек бюджетыннан, аларның үтөлеше турындагы хисаплардан тыш, жирлек советы, мәсьәләнең асылы буенча кыскача мәгълүмат белән һәм бирелгән сорауларга җаваплар белән чикләнеп, докладны тыңламаска карар кабул итәргә мөмкин.

3. Башка очракларда бирелә:

фикер алышуларда чыгыш ясау өчен-7 минутка кадәр,

кабат чыгыш ясау өчен-3 минутка кадәр,

процедура буенча-3 минутка кадәр,

тавыш бирү мотивлары буенча-3 минутка кадәр,

депутатлар булмаган затларга-сессия карары буенча 3 минутка кадәр.

4. Кирәкле очракларда рәислек итүче сессиядә катнашучы депутатларның күпчелегә ризалыгы белән чыгыш ясау вакытын озайтырга мөмкин.

16 статья. Фикер алышуларны туктату

1. Фикер алышуларны туктату турындагы мәсьәлә рәислек итүче чыгыш ясау өчен язылган һәм чыгыш ясаган депутатлар санын игълан иткәннән соң хәл ителә.

2. Фикер алышуларны туктату турындагы мәсьәләне хәл иткәннән соң, билгеләнгән саннан кимендә өчтән бер өлеше булган депутатлар төркеме әлеге депутат төркеме вәкиленә сүз бирүне сораса, рәислек итүче аңа чыгыш ясау өчен вакыт бирә.

17 статья. Жирлек Советы сессиясендә чыгышларның тәртибе һәм этикасы

1. Чыгышлар трибунадан яисә микрофоннардан рәислек итүче ризалыгы белән Татарстан Республикасы дөүләт телләренең берсендә башкарыла.

2. Жирлек Советы депутаты бер үк мәсьәлә буенча ике тапкыр чыгыш ясарга мөмкин. Башка зат файдасына чыгыш ясау хокукын тапшыру рәхсәт ителми.

3. Докладчыларга сораулар депутатлар тарафыннан телдән бирелергә яки

секретариат аша язма рәвештә җибәрелергә мөмкин.

4. Сессиядә чыгыш ясаучы үз чыгышында депутатларның һәм башка затларның намусына һәм абруена кагылышлы тупас һәм әдәпсез сүзләр кулланмаса, кемгә дә булса адреска нигезсез гаепләргә юл куймаса, белә торып ялган мәгълүмат кулланырга, законсыз көч куллануга өндәргә тиеш түгел. Бу очракта рәислек итүче мондый сүзләргә һәм чакыруларга юл куймау турында кисәтү ясарга хокуклы. Икенче кисәтү ясаганнан соң, чыгыш ясаучы сүзләрдән, шулай ук фикер алышына торган мәсьәлә буенча кабат чыгыш ясау хокукыннан мәхрүм ителә.

5. Сессиядә чыгыш ясаучы фикер алышу темасын сакларга һәм чыгыш ясауның вакытлы регламентын үтәргә тиеш. Чыгыш ясаучы темадан кире кагылса яки чыгыш ясау өчен бирелгән вакыттан артып китсә, рәислек итүче аңа кисәтү ясарга хокуклы.

6. Әгәр чыгыш ясаучы чыгыш ясау өчен үзенә бирелгән вакытны арттырса яки фикер алышкан мәсьәлә буенча чыгыш ясамаса, рәислек бер кисәтүдән соң аның сүзләрен юкка чыгара.

7. Җирлек Советы депутатлары булмаган затлар, сессияне алып бару тәртибен тупас бозу очрагында, рәислек итүченең телдән күрсәтмәсе буенча сессияне үткөрү залынан чыгарылырга мөмкин.

18 статья. Сорауларны карауны күчерү

1. Җирлек Советы карары буенча сессиянең көн тәртибендәге мәсьәләләрне карау даими комиссияләр утырышына күчерелергә мөмкин. Даими комиссияләр тарафыннан эшлэнгән нәтижеләр, рекомендацияләр һәм тәкъдимнәр сессиянең яңарышы турында җирлек Советы тарафыннан хәбәр ителә.

2. Җирлек Советы карары буенча бу мәсьәлә яқындагы сессияләрнең берсенә күчерелергә мөмкин.

V бүлек. ТАВЫШ БИРҮ ҺӘМ КАРАРЛАР КАБУЛ ИТҮ

19 статья. Тавыш бирү төрләре

1. Әгәр законнарда, җирлек Уставы, муниципаль хокукый актларда башкача билгеләнмәгән булса, карарлар ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

2. Яшерен тавыш бирүне үткөрү зарурлыгы турындагы карар сессиядә катнашучы депутатлар саныннан 1/2 дән артык тавыш бирсә кабул ителә.

3. Исемле тавыш бирүне үткөрү зарурлыгы турындагы карар сессиядә катнашучы депутатлар саныннан 1/2 дән артык тавыш бирсә кабул ителә.

20 статья. Ачык тавыш бирү

1. Ачык тавыш бирү үткөрөлгөндө сессиядә рәислек итүче карар кабул итү өчен күпме тавыш кирәк булуын искәртә.
2. Ачык тавыш бирү нәтижәләре рәислек итүче, секретариат яки хисап комиссиясе тарафыннан исәпләнә.

21 статья. Яшерен тавыш бирү

1. Яшерен тавыш бирүне үткөрү һәм аның нәтижәләрен билгеләү өчен җирлек Советы депутатлар арасынан ачык тавыш бирү юлы белән хисап комиссиясен сайлый. Хисап комиссиясенә кандидатлары сайланучы органнар составына яисә вазыйфаи зат вазыйфасына күрсәтелгән депутатлар керә алмый. Хисап комиссиясе үз составыннан комиссия рәисен һәм секретарен сайлый. Яшерен тавыш бирү нәтижәләрен билгеләү функцияләре сессия эше башында сайланган хисап комиссиясенә йөкләнергә мөмкин.
2. Яшерен тавыш бирү өчен бюллетеньнәр хисап комиссиясе контролендә, ул билгеләгән форма буенча һәм билгеле күләмдә әзерләнә.
3. Тавыш бирү вакыты һәм урыны, аны уздыру тәртибе әлеге регламент нигезендә хисап комиссиясе тарафыннан билгеләнә һәм хисап комиссиясе рәисе тарафыннан игълан ителә.
4. һәр депутатка җирлек Советы тарафыннан карала торган бер мәсьәлә буенча бер бюллетень бирелә. Яшерен тавыш бирү өчен бюллетеньнәр депутатларга депутат таныклығын күрсәтү буенча депутатлар исемлеге нигезендә хисап комиссиясе әгъзалары тарафыннан бирелә.
5. Бюллетеньнәрне тутыру хисап комиссиясе билгеләгән тәртиптә яшерен тавыш бирү кабинасында башкарыла. Билгеләнмәгән формадагы бюллетеньнәр, тавыш биргән депутатның ихтыяр белдерүен дәрәс итеп билгеләргә мөмкинлек бирми торган бюллетеньнәр, ә вазыйфаи затларны сайлаганда - вазыйфага ике һәм аннан күбрәк кандидатура калдырылган яки теркәлгән бюллетеньнәр, тавыш бирү нәтижәләренә кагылмаган нинди дә булса язмалар дәрәс түгел дип санала. Бюллетеньгә кертелгән фамилияләр тавышларны санаганда исәпкә алынмый.
6. Яшерен тавыш бирү нәтижәләре турында хисап комиссиясе беркетмә төзи, аңа хисап комиссиясенәң барлык әгъзалары имза сала.
7. Хисап комиссиясе доклады буенча җирлек Советы яшерен тавыш бирү нәтижәләре турында карар кабул итә.

22 статья. Исемле тавыш бирү

1. Исемле тавыш бирүне үткөрү турындагы тәкъдим белән депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә 1/2 сандагы депутатлар төркеме мөрәҗәгать итәргә хокуклы.
2. Исемле тавыш бирү исемле тавыш бирү бланкларын кулланып үткөрелә. Исемле тавыш бирү җирлек Советы карары буенча сессия эшендә катнашучы

депутатларны сораштыру юлы белән үткәрелергә мөмкин.

3. Исемле тавыш бирү жирлек Советы органнарының, башка органнарның һәм вазыйфаи затларны сайлау (билгеләү) турындагы мәсьәлә буенча үткәрелергә тиеш түгел, аларны сайлау (билгеләү) жирлек Советы карамагына кертелгән.

4. Исемле тавыш бирү бланкы депутат тарафыннан тутырыла һәм бланк номеры, депутатның фамилиясе һәм инициаллары, тәкъдим формулировкасы, тавыш бирү нәтижәсе ("риза" яки "каршы"), депутат имзасы, тавыш бирү датасын үз эченә ала.

5. Тавыш бирү өчен тәкъдим формулировкасы законлы, бертөсле кабул ителә торган һәм кире кагуны яки тыюны үз эченә алмый торган булырга тиеш. Формулировка тәкъдим (документ проекты) авторы яки утырышта рәислек итүче диктовкасына бланкка языла

6. Бланкларда "риза", "каршы" сүзләре булырга тиеш. Тавыш бирүче ике сүзне дә калдырган яки юкка чыгарган бланк, тавышларны санаганда, гамәлдә түгел дип санала һәм исәпкә алынмый. Бланкта тавыш бирү нәтижәләрен төзәтү рөхсәт ителми.

7. Исемле тавыш бирү бланкларын хисап комиссиясе тарафыннан кабул итү жирлек советы билгеләгән вакытка кадәр башкарыла.

8. Исемле тавыш бирү нәтижәләре тавыш бирү көнендә игълан ителә. Исемле тавыш бирү нәтижәләре игълан ителгәннен соң массакүләм мәгълүмат чараларында жирлек Советы карары буенча басылырга мөмкин.

9. Тутырылган бланклар авыл жирлеге Советы аппаратында исемле тавыш бирү нәтижәләре басылып чыкканнан соң өч ай дәвамында саклана. Саклау срогы чыккач, исемле тавыш бирү бланклары билгеләнгән тәртиптә юкка чыгарылырга тиеш.

22¹ статья. Сораштыру юлы белән тавыш бирү

1. Аерым очракларда, район Советы карарлары, район Советы депутатларын сораштыру юлы белән кабул ителергә мөмкин. Сораштыру юлы белән район Советының норматив хокукый характердагы карарлары, шулай ук район Советы утырышын чакыру, мәсьәләне район Советы утырышының көн тәртибенә кертү турында карарлар кабул ителә алмый.

2. Район Советы депутатларынан сораштыру, район Советы рәисенең язма йөкләмәсе буенча, район Советы аппаратының оештыру бүлеге тарафыннан район Советы депутатларының шәхси имзаларын жыю юлы белән башкарыла. Сорау алу кәгазенең бердәм формасы район Советы рәисе тарафыннан раслана.

3. Сораштыру үткөрү һәм аны карауга кертелгән сораштыру юлы белән карар проекты турында район Советының һәр депутаты хәбәр ителергә тиеш. Анда район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесе катнашса, сораштыру үткәрелгән дип санала.

4. Сорау алу юлы белән кабул ителгән һәм район Советы рәисе кул куйган карар һәм сораштыру кәгазе район Советының киләсе утырышы беркетмәсенә

теркәлә. Район Советы утырышында рәислек итүче, шул ук утырышта район Советы депутатларына район Советының сораштыру юлы белән кабул ителгән карары һәм сораштыру нәтижәләре турында хәбәр итә. Мәгълүмат беркетмә язылышының нәрсә турында башкарылуын игътибарга ала.

23 статья. Жирлек Советы карарлары кабул итү

1. Әгәр закон, жирлек Уставы, әлеге Регламентта башкасы каралмаган булса, жирлек Советы карарлары кабул ителгән дип санала.

2. Процедура мәсьәләләре буенча карарлар депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

3. Процедура мәсьәләләренә карый:

- көн тәртибенә өстәмәләр һәм үзгәрешләр керту;
- сессиянең эш тәртибендә үзгәрешләр;
- чыгыш ясау өчен сүз бирү;
- чыгыш ясау өчен өстәмә вакыт бирү;
- карала торган мәсьәлә буенча фикер алышуларны туктату;
- тавыш бирү ысулы, жирлек Советы сессиясен алып бару тәртибе буенча тәкъдимнәр;
- авыл жирлегә Советының икенче сессиясенә күчерү;
- сессия эшендә тәнәфес игълан итү;
- жирлек Советы сессиясен үткөрү тәртибе буенча башка мәсьәләләр.

4. Жирлек Уставын кабул итү, жирлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту, жирлек советының үз-үзен таркату турындагы карар депутатларның билгеләнгән саныннан 2/3 тавыш белән кабул ителә.

24 статья. Жирлек советының үз-үзен таркату турында карарлар кабул итү тәртибе

1. Жирлек советының үз-үзен таркату турындагы карар жирлек Башлыгы яисә депутатлар төркеме инициативасы белән, жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә яртысыннан да ким булмаган күләмдә, язма рәвештә рәсмиләштерелгән һәм әлеге инициативаны тәкъдим иткән барлык депутатлар тарафыннан имзаланган булырга мөмкин.

2. Үз-үзен таркату турында карар кабул итү инициативасы күрсәтелгән тиеш түгел:

- жәрлек Советы сайланганнан соң беренче ел дэвамьнда;
- бюджет кабул итү һәм аның үтөлеше турында хисап раслау чорьнда;
- жәрлек башлығын отставкага жибөрү турындагы инициативаны карау чорьнда яки аның вөкалөтләре вакытыннан алда туктатылган очракта.

3. Авыл жәрлеге Советының үз-үзен таркату турындагы инициативасында үз-үзен таркату мотивлары булырга тиеш, шулай ук аңа үз-үзен таркату сәбәпләрен нигезли торган башка материаллар кушылырга мөмкин.

4. Депутатлар арасынан үз-үзен таркату мәсьәләсен алдан карау өчен жәрлек Советы карары белән комиссия төзелә. Авыл жәрлеге Советы яки авыл жәрлеге Башлығы карары белән жәрлек советының үз-үзен таркату турындагы мәсьәлә халык алдында тыңлауларга чыгарылырга мөмкин.

5. Авыл жәрлеге Советының үз-үзен таркату турындагы мәсьәләне карау дэвамлылығы жәрлек Советы депутатлары һәм жәрлек халкы тарафыннан үз-үзен таркату инициативасының барлык шартлары һәм нигезләмәләре буенча һәрьяклы һәм объектив фикер алышу мөмкинлеген гарантияләргә тиеш. Үз-үзен таркату турында (үз-үзен таркату турындагы инициативаны кире кагу турында) карар үз-үзен таркату турындагы инициатива тәкъдим ителгән көннән ике ай узгач кабул ителергә мөмкин.

6. Жәрлек советының үз-үзен таркату турындагы карары яшерен тавыш бирү юлы белән жәрлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан 2/3 тавыш белән кабул ителә.

7. Жәрлек Советы үз-үзен таркату турында тәкъдимне кире каккан очракта, үз-үзен таркату турында кабат инициатива үз-үзен таркату турындагы мәсьәлә буенча тавыш биргән көннән бер елдан да соңга калмыйча күрсәтелергә мөмкин.

25 статья. Жәрлек Советы карарларының үз көченә керүе һәм басылып чыгуы

1. Жәрлек Советы тарафыннан кабул ителгән карарлар жәрлек Башлығына кул кую һәм бастырып чыгару өчен жибәрелә.

2. Жәрлек Советы карарлары, әгәр законнарда, жәрлек Уставында, әлеге Регламентта, карарда башкасы каралмаган булса, жәрлек Башлығы кул куйган көннән үз көченә керә.

3. Процедура мәсьәләләре буенча карарлар кабул ителгән вакыттан үз көченә керә.

4. Жәрлек Советының салымнар һәм жыемнар турындагы хокукый актлары үз көченә керә.

5. Жәрлек бюджеты турындагы карарлар үз көченә керә.

Жәрлек бюджеты турында, аның үтөлеше турында, жәрле салымнар һәм

жыемнар билгеләү турында, жирлек Советы Регламенты, жирлек Советы, жирлек Башлыгы тарафыннан кабул ителгән башка норматив-хокукый актлар, муниципаль хокукый актлардан яки аларның федераль закон белән чикләнгән аерым нигезләмәләреннән тыш, рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

6. Жирлек Советының жирлекнең Уставын кабул итү яки жирлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турындагы карары жирлек Уставында билгеләнгән тәртиптә үз көченә керә.

7. Кеше һәм граждандан хокукларына, иреклеренә һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы карарлар рәсми басылып чыкканнан (халыкка житкерелгәннән) соң үз көченә керә.

8. Муниципаль сайлауларны, жирле референдумны билгеләү, жирлек Советы депутатын чакыртып алу, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору, чикләргә үзгәртү мәсьәләсә буенча тавыш бирү турындагы норматив хокукый актлар да мәжбүри рәвештә басылып чыгарга тиеш." Иске Байсар авыл жирлегенә" муниципаль берәмлегенә Башлыгын һәм аның урынбасарын сайлау, муниципаль берәмлек Башкарма комитеты житкәчесен билгеләү турында " Иске Байсар авыл жирлегенә" муниципаль берәмлегенә һәм аның урынбасары закон нигезендә башка актлар.

9. Жирлек Советы карарларын рәсми рәвештә бастырып чыгару, аларның текстларын МБ " Иске Байсар авыл жирлегенә территориясендә рәсми мәгълүмат стендларында халыкка житкерү, шулай ук Актаныш муниципаль районының рәсми порталында урнаштыру санала.

10. Жирлек Советы карарлары "Актаныш таңнары" газеталарында һәм башка массакуләм мәгълүмат чараларында басылып чыгарга мөмкин.

11. Жирлек Советы карарлары муниципаль хокукый актларның бердәм реестрына кертелергә тиеш.

26 статья. Жирлек Советы карарларын гамәлдән чыгару, туктатып тору

1. Жирлек Советы карарлары гамәлдән чыгарылырга яки аларның гамәлдә булуы жирлек Советы тарафыннан, шулай ук суд тәртибендә туктатылырга мөмкин.

VI бүлек. СЕССИЯ БЕРКЕТМӘСЕ, СЕССИЯДӘ ӘЙТЕЛГӘН ТӘХЪДИМНӘР ҺӘМ ИСКӘРМӘЛӘР

27 статья. Сессия беркетмәсе

1. Жирлек Советы сессиясендә сессиянең протоколы һәм фонограммасы алып барыла.

2. Сессия беркетмәсендә түбәндәгә мәгълүматлар күрсәтелә:

- жирлек советы исеме, сессиянең тәртип номеры (чакырылыш чикләрендә),

сессияне үткөрү датасы, вакыты һәм урыны;

- жирлек Советы депутатларының билгеленгән саны, утырышта катнашучылар һәм булмаган депутатлар саны, шулай ук сессиядә депутатлар булмаган затлар саны;

- сессиянең эшче органнарына сайланган депутатларның фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм вазыйфасы;

- сессиянең көн тәртибе, һәр мәсьәлә буенча докладчының фамилиясе һәм өстәмә докладчы вазыйфасы;

- фикер алышуларда чыгыш ясаган депутатларның фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм вазыйфасы, шулай ук докладчыларга һәм өстәмә докладчыларга запрос керткән яисә язмача яки телдән) сораулар биргән депутатларның фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм вазыйфасы;

- аларны кабул итү яисә каршы алу өчен бирелгән тавышларның санын күрсәтеп, кабул ителгән барлык карарлар исемлеге.

3. Сессия беркетмәсенә кушымта итеп бирелә:

- кабул ителгән карарлар;

- сессиядә катнашмаган депутатлар исемлеге, сәбәпләрен күрсәтеп;

- чакырылганнар исемлеге;

- сессиядә рәислек итүгә тапшырылган язма тәкъдимнәр һәм искәرمәләр.

4. Процедура мәсьәләләре буенча карарлар шулай ук сессия беркетмәсе текстында чагылдырыла.

28 статья. Сессия беркетмәсен рәсмиләштерү һәм саклау

1. Сессия беркетмәсе 10 көн эчендә рәсмиләштерелә. Сессия беркетмәсенең имзаланган нөсхәсе биш ел дәвамында жирлек Советы аппаратында саклана һәм билгеленгән вакыт узганнан соң муниципаль архивка даими саклауга тапшырыла.

2. Сессия беркетмәсенең күчermәсе депутатларга аларның таләбе буенча танышу өчен бирелә.

VII бүлек. ЖИРЛЕК БАШЛЫГЫ, ЖИРЛЕК БАШЛЫГЫ УРЫНБАСАРЫ

29 статья. Жирлек Советы органнарын сайлау

1. Жирлек башлыгы яңа сайланган жирлек советының беренче сессиясендә жирлек Советы депутатлары арасынан яшерен яисә ачык тавыш бирү юлы белән жирлек Советы вәкаләтләре вакытына сайлана. Жирлек Башлыгын сайлау жирлек

Советы депутатлары тарафыннан тәкъдим ителгән кандидатлар арасыннан, шул исәптән гражданныр, иҗтимагый берләшмәләр, Татарстан Республикасы Президенты тәкъдимнәре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Авыл җирлеге Башлығы сайланганнан соң җирлек Советы рәисе вәкаләтләрен үтәүгә керешә.

3. Җирлек башлығы урынбасарын, даими комиссияләрен сайлау, аларның шәхси составын сайлау, даими комиссияләр рәисләрен раслау җирлек Советы тарафыннан сессиядә башкарыла.

30 статья. Җирлек Башлығы

1. Җирлек башлығы җирлек Уставы һәм әлеге регламент нигезендә җирлек Советы эшчәнлеген оештыра.

2. Җирлек башлығының үз вәкаләтләре җирлек Уставы белән билгеләнә.

Авыл җирлеге башлығы җирлек Советының эшчәнлеген оештыру өлкәсендә түбәндәге вәкаләтләргә ия:

1) җирлек халкы, дөүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, территориаль иҗтимагый үзидарә, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар һәм иҗтимагый берләшмәләр, муниципаль берәмлекләр, халыкара оешмалар һәм муниципальара хезмәттәшлек оешмалары, башка юридик һәм физик затлар белән мөнәсәбәтләрдә җирлек советын тәкъдим итә;

2) җирлек Советы сессияләрен әзерләү, җирлек советының хокукий актларында каралган чаралар үткөрү эшен оештыра;

3) даими һәм вакытлы комиссияләр, җирлек Советының башка эш органнары, шулай ук җирлек Советы аппараты эшчәнлеген оештыра;

4) җирлек Советы, җирлек Советы аппараты эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча күрсәтмәләр чыгара;

5) җирлек Советы сессияләрендә рәислек итә;

6) җирлек Советы аппараты эшенә җитәкчелек итә, аның структурасын һәм штат расписаниесен раслый, аппарат хезмәткәрләрен билгели һәм вазыйфадан азат итә, аппарат хезмәткәрләренә кызыксындыру һәм дисциплинар жаваплылык чараларын куллана;

7) Җирлек советы исемнен судларда, дөүләт органнарында, иҗтимагый һәм халыкара оешмаларда, хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру, шартнамәләр төзү хокукына җирлек Советы исемнен ышанычнамәләр бирә;

8) законнар, җирлек Уставы, җирлек советының хокукий актлары белән үзенә йөкләнгән башка хокукларны һәм бурычларны гамәлгә ашыра.

3. Җирлек башлығы үз вәкаләтләрен даими нигездә башкара.

31 статья. Жирлек Башлыгы урынбасары

1. Жирлек башлыгы тәкъдиме белән жирлек Советы тарафыннан депутатлар арасыннан жирлек башлыгы урынбасары сайлана.

2. Жирлек Советы депутаты, әгәр аны сайлау өчен жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан яртысыннан күбрәге тавыш бирсә, жирлек башлыгының сайланган урынбасары булып санала.

3. Жирлек башлыгы урынбасары үз вәкаләтләрен даими нигездә башкара.

4. Авыл жирлеге башлыгы урынбасары үз вәкаләтләре булмаган яки вақытыннан алда туктатылган очракта жирлек башлыгы вазифаларын башкара

5. Авыл жирлеге башлыгы урынбасары, жирлек Башлыгы инициативасы белән яисә жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өлеше таләбе буенча кабул ителә торган авыл жирлеге Советы карары буенча да вазыйфадан теләсә кайсы вақытта чакыртып алынырга мөмкин. Жирлек башлыгы урынбасарын чакыртып алу турындагы карар жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

32 статья. Жирлек Советының даими комиссияләре

1. Жирлек Советы каравына кертелә торган мәсьәләләрне алдан карау һәм әзерләү өчен жирлек Советы компетенциясендә булган мәсьәләләр буенча даими комиссияләр төзелә.

2. Даими комиссияләр жирлек Советы вәкаләтләре вақытына төзелә. Даими комиссияләрнең саны һәм исеме жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

3. Депутат икедән артык даими комиссия составына керә алмый.

4. Даими комиссияләрне сайлаганда, әгәр жирлек Советы тарафыннан башка карар кабул ителмәсә, тавыш бирү тулаем состав буенча үткөрелә. Даими комиссияләр составына жирлек Башлыгы, аның урынбасары сайлана алмый.

5. Даими комиссияләр үз составыннан рәисне, комиссия секретарен, ә кирәк очракта даими комиссия рәисе урынбасарын ачык тавыш бирү юлы белән сайлыйлар. Даими комиссияләр рәисләре жирлек Советы тарафыннан раслана.

6. Аның компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча даими комиссия хокукы:

- жирлек Советы карары проекты буенча бәяләмә бирергә;

- жирлек Советы каравына жирлек Башлыгының аерым компетенциясенә керә торган кандидатуралардан тыш, жирлек Советы тарафыннан билгеләнә яисә сайлана торган вазыйфага кандидатура тәкъдим итәргә;

- жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларының хисапларын тыңлау;
- жирлек Советының чираттан тыш сессиясен чакыру турында тәкъдимнәр кертергә;
- жирлек советы компетенциясе кысаларында башка вәкаләтләрне жирлек Советы кушуы буенча гамәлгә ашырырга.

7. Жирлек советының даими комиссиясе рәисе:

- комиссия эшчәнлеген оештыруны гамәлгә ашыра;
- комиссия утырышларын алып бара;
- жирлек Советының башка комиссияләре, жирлек Башлыгы, Башкарма комитет, жирлек территориясендә урнашкан предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар, массакуләм мәгълүмат чаралары белән үзара бәйләнештә комиссияне тәкъдим итә;
- комиссия карарларына кул куя;
- жирлек Советы сессияләрендә комиссия тарафыннан кабул ителгән карарлар, аның нәтижеләре һәм тәкъдимнәре турында хәбәр итә.

8. Даими комиссияләр утырышы графигы жирлек Башлыгының хокукый актында билгеләнгән вәкаләтләрне бүлү нигезендә жирлек башлыгы урынбасары тарафыннан раслана.

9. Жирлек советының даими комиссиясе утырышы, әгәр анда комиссия составының кимендә 1/2 се катнашса, тулы хокуклы була.

Комиссия карары комиссия әгъзаларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә. Берничә даими комиссиянең уртак утырышларын уздырганда карар һәр комиссия әгъзаларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

10. Даими комиссия утырышлары, кагыйдә буларак, даими комиссия карары белән башкача билгеләнмәгән булса, ачык булып тора. Даими комиссияләр үз эшләренә дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, иҗтимагый берләшмәләр вәкилләрен, белгечләрен, галимнәрен, экспертларны, гражданны чакырырга хокуклы.

11. Даими комиссия утырышында киңәш бирү тавышы хокукы белән жирлек Советы депутатлары, аның составына кермәгән авыл жирлеге Башлыгы, аның урынбасары катнаша ала.

12. Жирлек Советы даими комиссияләр эше турындагы хисапларны елына кимендә 1 тапкыр карый.

33 статья. Вакытлы комиссияләр, жирлек Советының башка органнары

1. Жирлек советы депутатлардан вакытлы комиссияләр, шулай ук эшче, эксперт, киңәшмә төркемнәре төзәргә хокуклы. Вакытлы комиссияләр составына Башкарма комитетның вазифаи затлары, иҗтимагый берләшмәләр вәкилләре, белгечләр, экспертлар һәм жирлек халкы кертеләргә мөмкин.

2. Вакытлы комиссияләрнең бурычлары һәм эшчәнлек тәртибе жирлек Советы тарафыннан аларны төзегәндә билгеләнә.

34 статья. Депутатлар берләшмәләре

1. Депутатлар максатчан, территорияль, партия яки башка билгеләр буенча даими һәм вакытлы депутат берләшмәләренә (төркемнәргә, депутат берләшмәләренә һәм эшчәнлекнең башка рәвешләренә) берләшәргә хокуклы.

2. Депутат берләшмәләренә жирлек Советына үз оешуы турында язмача хәбәр итәләр.

3. Депутат берләшмәләре эшендә жирлек Башлыгы, аның урынбасары катнаша ала.

VIII бүлек. ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДӘҮЛӘТ СОВЕТЫНДА ЗАКОН ЧЫГАРУ ИНИЦИАТИВАСЫ ХОКУКЫН ГАМӘЛГӘ АШЫРУ

35 статья. Закон чыгару инициативасы хокукы

1. Жирлек советы Татарстан Республикасы Конституциясенәң 76 статьясы нигезендә Татарстан Республикасы Дәүләт Советында закон чыгару инициативасы хокукына ия.

2. Жирлек Советының закон чыгару инициативасы Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Регламентында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

36 статья. Закон проектын кертү турында карар кабул итү

1. Закон проектын Дәүләт Советына кертү турындагы карар, закон чыгару инициативасы хокукын гамәлгә ашыру тәртибендә, жирлек Советы депутатлары саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә һәм тиешле карар белән рәсмиләштерелә.

2. Жирлек Советы карарында жирлек Советы закон проектын комитетларда һәм Татарстан Республикасы Дәүләт Советы утырышында караганда кемгә тапшырырга куша, конкрет күрсәтелә.

3. Дәүләт Советына кертү өчен эзерләнгән закон проекты, өстәмә материаллар һәм жирлек Советы карары белән, Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Рәисенә жиберелә.

IX бүлек. КОНТРОЛЬ ФУНКЦИЯЛӘРНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ

37 статья. Жирлек Советының контроль функцияләрен гамәлгә ашыру тәртибе

1. Авыл жирлеге Уставы нигезендә жирлек Советы Устав нигезләмәләренең үтөлешен, жирлек бюджеты үтөлешен контрольдә тотта.

2. Жирлек Уставын, жирлек Советының норматив актларын, жирлек бюджетын үтәү тәртибен закон белән билгеләнгән тәртипне бозу фактлары ачыкланган очракта, жирлек Советы әлеге фактларны тикшерә.

3. Тикшерү үткөрү инициативасы белән чыгыш ясарга мөмкин:

- Жирлек Башлыгы, аның урынбасары;
- үз компетенциясе нигезендә даими комиссия;
- 10 кешедән ким булмаган депутатлар төркеме.

4. Жирлек Советы тарафыннан контроль функцияләр башкару өчен депутатлар арасыннан вакытлыча контроль комиссияләр төзелә. Саны һәм персонал составы, контроль комиссиясенең вәкаләтләре, аның эшчәнлегенең максатлары һәм бурычлары, аның барлыкка килү вакыты жирлек Советы карары белән билгеләнә.

5. Үткөрелгән тикшерү нәтижәләре турында комиссия жирлек Советына хәбәр итә.

38 статья. Вакытлы контроль комиссияләр

1. Контроль комиссиясенең сан һәм персонал составы буенча тәкъдимнәр жирлек Советы, аның урынбасары, даими комиссияләр, жирлек Советы депутатлары тарафыннан кертелә ала.

2. Тикшерү комиссиясе составында тикшерү үткөрү турында тәкъдим керткән депутатлар саны комиссия әгъзаларының гомуми саныннан 1/3 дән артмаска тиеш. Әгәр комиссия биш депутаттан да артмаган күләмдә төзелә икән, тикшерү инициативасы белән чыккан депутатлар төркеменнән контроль комиссиягә бер депутат керә.

3. Контроль комиссия, законнарда билгеләнгән чикләүләргә исәпкә алып, тикшерү үткөрү өчен кирәкле белешмәләр һәм документлар бирүне сорап, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына яисә аларның вазыйфаи затларына мөрәжәгать итәргә хокуклы.

4. Тикшерү комиссиясенең эшчәнлек вакыты, әгәр жирлек Советы карары белән башкасы билгеләнмәгән булса, ул барлыкка килгән мизгелдән ике айдан да артмаска тиеш. Бу вакыт эчендә комиссия үз бәяләмәсен яки докладын эзерләргә һәм жирлек Советына тапшырырга тиеш. Контроль комиссиясенең эшчәнлегә жирлек Советы тарафыннан тәкъдим ителгән бәяләмә яки комиссия доклады

буенча карар кабул ителгән мизгелдән туктатыла.

Х бүлек ЖИРЛЕК СОВЕТЫ ДЕПУТАТЫ

39 статья. Депутат эшчәнлеге формалары

1. Депутат эшчәнлегенең формалары булып тора:

- жирлек Советы сессияләрендә катнашу;

- комиссияләр, башка авыл жирлеге органнары эшендә катнашу;

- депутат запросын кертү;

- депутат мөрәжәгате;

- жирлек Советы тарафыннан кабул ителә торган муниципаль берәмлекнең хокукый актлары проектларын эшләүдә катнашу;

- Татарстан Республикасы Дәүләт Советына закон чыгару инициативасы төртибедә жирлек Советы тарафыннан кертелә торган Татарстан Республикасы законнары проектларын эшләүдә катнашу;

- сайлаучылар белән очрашулар, аларның мөрәжәгатьләре белән эшлөү, сайлаучыларга үз эшчәнлекләре һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында мәгълүмат бирү;

- жирле референдумнар, ачык тыңлаулар, жыелышлар, конференцияләр һәм сораштырулар оештыруда һәм үткөрүдә катнашу;

- территорияль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат үз эшчәнлеген федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, жирлек Уставы, муниципаль хокукый актларда каралган башка рәвешләрдә дә башкара ала.

3. Депутатларның алар тарафыннан депутат вәкаләтләре, жирлек Советы һәм аның органнарының карарлары һәм күрсәтмәләре үтәләше турында хисаплары жирлек Советы тарафыннан тыңлана.

40 статья. Жирлек Советы депутаты жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләр

1. Депутат, жирле үзидарәнең коллегиаль органы әгъзасы буларак, аның жирлек советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэмин итүче бөтен хокукка ия.

2. Жирлек советы депутатның сайлау округында, жирлек Советында эше, жирлек Советы, аның органнарының карарлары һәм күрсәтмәләренең үтәләше турында хәбәрен тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә

кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка җирле үзидарә органнары эшчәнлегә, социаль-икътисадый үсеш программасын үтәүнең барышы, депутатның тәнкыйди кисәтүләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында мәгълүмат бирәләр, депутат тарафыннан законнарны, муниципаль берәмлекләрнең вәкилләклә органнары эш тәҗрибәсен, җәмәгәтьчеләк фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

41 статья. Депутатның җирлек Советында, аның органнарында эшләве

1. Депутат җирлек Советы һәм ул әгъзасы булган даими комиссияләр тарафыннан карала торган барлык мәсьәләләр буенча хәлиткәч тавыш бирү хокукыннан файдалана.

2. Депутат җирлек Советының барлык сессияләрендә, даими комиссияләрдә, җирлек Советының башка органнарында шәхсән үзе катнашырга тиеш.

Авыл җирлегә Советы сессияләрендә, яки даими комиссиядә катнашу мөмкин булмаса, депутат бу хакта алдан ук җирлек Советына, комиссия рәисенә хәбәр итә.

3. Депутат җирлек Советы сессияләрендә хокуклы:

1) җирлек Советында комиссиядә һәм тиешле вазифаларга сайларга һәм сайланырга;

2) Совет тарафыннан төзелә торган органнарның һәм җирлек Советы тарафыннан сайлана яисә билгеләнә торган вазыйфаи затларның кандидатуралары буенча фикер әйтәргә;

3) җирлек Советы тарафыннан карау өчен сораулар бирәргә;

4) сессияләрдә карау өчен җирлек Советының хокукый актлары проектларын кертәргә;

5) көн тәртибе, фикер алышына торган мәсьәләләрне карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, карарлар проектларына һәм җирлек Советының башка актларына төзәтмәләр кертәргә;

6) җирлек Советы сессиясендә теләсә кайсы органның яисә вазыйфаи затның, җирлек Советына хисап бирүче яисә контрольдә тотылган затның чираттан тыш хисабын яки мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертәргә;

7) фикер алышуларда билгеләнгән тәртиптә катнашырга;

8) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмә бирәргә;

9) җирлек Советы сессияләрендә, аның фикеренчә, иҗтимагый әһәмияткә ия булган гражданныр мәрәҗәгәтьләрен игълан итәргә;

10) җирлек Советы тарафыннан төзелә торган органнарның персонал

составы һәм сайлана торган, билгеләнә яки раслана торган вазыйфаи затлар кандидатуралары буенча фикер белдерергә;

11) сессиядә чыгыш ясаучыларның чыгышлары һәм жирлек Советы сессияләре беркетмәләре белән танышу.

4. Фикер алышулар бетүгә бәйле рәвештә жирлек Советы сессиясендә чыгыш ясамаган депутат рәислек итүчегә үз чыгышының текстын, шулай ук фикер алышына торган мәсьәлә буенча язма рәвештә бәян ителгән тәкъдимнәрне һәм искәртмәләрне тапшырырга хокукы.

5. Чыгышның тексты сессия беркетмәсенә кертелә һәм авыл жирлеге Советының мөглүмат материалларында жирлек советы билгеләгән күләмнәрдә бастырыла.

6. Жирлек Советы депутаты тарафыннан кертелгән тәкъдимнәр һәм искәртмәләр жирлек Советы карары проектын эшләп бетергәндә тиешле даими комиссия тарафыннан карала һәм исәпкә алына.

7. Депутат жирлек Советы һәм аның органнарының үз компетенциясе кысаларында бирелгән йөкләмәләрен үтәргә тиеш.

8. Жирлек советы яки аның органнары кушуы буенча депутат жирлек Советы карарларының үтәлешен тикшерүдә катнаша.

9. Йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында депутат жирлек Советына яки аның органнарына хәбәр итә.

42 статья. Депутат сорауы

1. Депутатлар депутат сорауы белән жирлек Башлыгына, Башкарма комитет житәкчесенә, жирле үзидарә органнары, Башкарма комитетның структур бүлекчәләре житәкчеләренә, шулай ук сессиядә каралучы мәсьәләгә карамастан, авыл жирлеге Советы карамагына кертелгән мәсьәләләр буенча муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә һәм депутат эшчәнлегә мәсьәләләре буенча мөрәжәгать итәргә хокукы.

2. Запрос депутат яки бер төркем депутатлар тарафыннан жирлек Советы сессиясендә язма һәм телдән кертелергә мөмкин. Язма запрос махсус бланкта рәсмиләштерелә, депутат (депутатлар) тарафыннан имзалана һәм сессиядә рәислек итүче тарафыннан игълан ителә. Телдән запрослар сессия беркетмәсендә теркәлә.

3. Авыл жирлеге Башлыгы, Башкарма комитет житәкчесе, жирле үзидарә органнары, Башкарма комитетның структур бүлекчәләре, депутат запросы мөрәжәгать иткән предприятие, учреждение житәкчеләре сорауга телдән яки язмача җавап бирергә, кирәк булганда, җавапларны өзерләүгә - запросны игълан иткәндә рәис тарафыннан билгеләнгән срокта, ә срок билгеләнмәгән очракта - ул игълан ителгән көннән 20 көн эчендә.

Депутат (депутатлар) таләбе буенча депутат запросына җавап жирлек Советы сессиясендә игълан ителергә мөмкин.

43 статья. Депутат мөрәжәгәте

1. Депутат, оештыру-хокукий формаларына һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, дөүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына, предприятиеләргә, учреждениеләргә һәм оешмаларга, жирлек территориясендә урнашкан ижтимагый берләшмәләргә депутат эшчәнлегә мәсьәләләре буенча тиешле вазыйфаи затларга телдән яисә язмача мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат эшчәнлегә мәсьәләләре буенча депутат мөрәжәгать иткән жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм аларның вазыйфаи затлары депутатка аның мөрәжәгатенә язмача жавап бирергә яки мөрәжәгать иткән документларны, мөрәжәгать алынганнан соң, әгәр ул өстәмә өйрәнүне яисә тикшерүне таләп итмәсә, 15 көн эчендә тапшырырга тиеш.

3. Депутатның мөрәжәгатенә бәйле рәвештә өстәмә тикшерү яки нинди дә булса мәсьәләләрне өстәмә өйрәнү зарурилыгы булганда, вазыйфаи затлар һәм әлегә статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән житәкчеләр бу хакта депутат мөрәжәгәте алынганнан соң 15 көн эчендә депутатка хәбәр итәргә тиеш. Ахыргы жавап депутатка депутатның язма мөрәжәгәте алынганнан соң 30 көннән дә соңга калмыйча тапшырыла.

4. Дөүләт органнары, оешмалар тарафыннан аларның оештыру-хокукий рәвешләренә, ижтимагый берләшмәләр, аларның вазыйфаи затлары тарафыннан депутатларның мөрәжәгәтләрен карау тәртибе һәм сроклары законнар белән билгеләнә.

5. Депутат жирле үзидарә органнары һәм учреждениеләр тарафыннан мөрәжәгәтьтә куелган мәсьәләләрне карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы.

44 статья. Депутат этикасы

1. Аерым алганда, депутат, депутат этикасы нормаларын үтәргә тиеш:

1) жирлек Советында билгеләнгән халык алдында чыгыш ясау кагыйдәләрен үтәргә;

2) депутат эшчәнлегә белән бәйле булмаган максатларда Федераль закон тарафыннан конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны таратмаса һәм кулланмаса;

3) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданныр эшчәнлегенә шәхсән яки аның туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә йогынты ясау өчен депутат статусын кулланмаса;

4) депутат бурычларын объектив башкаруда шик тудырырлык тәртиптән тыелырга, шулай ук аның абруена яисә жирлек советы абруена зыян китерергә сәләтле низаглы ситуацияләрдән котылырга;

5) мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү куркынычы янаганда - шәхси кызыксыну депутат вазыйфаларының объектив башкарылуына тәэсир итә яки йогынты ясый алган ситуациядә - бу хакта жирлек советына хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга юнәлтелгән карарларын үтәргә.

2. Депутат хокуклы түгел:

1) физик һәм юридик затлардан депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле бүлөкләүләр (бүлөкләр, акчалата бүлөк, ссудалар, хезмәтләр, күңел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү, башка бүлөкләүләр) алырга;

2) гамәлгә ашырыла торган вәкаләтләр чикләрендә аерым сәяси партияләргә, сайлау берләшмәләренә, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына сайлауларда аерым кандидатларга өстенлекне тәэмин итә торган карарлар кабул итәргә;

3) үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру процессында, шул исәптән жирлек Советы тарафыннан аерым затларга, шулай ук устав (склад) капиталында депутат үз милкендә яки катнашучы яисә әгъзасы булган оешмаларга жирле бюджет акчалары исәбеннән финанс ташламалары һәм гарантияләр бирү турындагы мәсьәләләргә хәл иткәндә, өстенлек бирергә;

4) Россия Федерациясенә халыкара килешүләргә нигезендә яисә федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнарының чит ил партнерлары белән килешүләргә нигезендә гамәлгә ашырыла торган командировкалардан тыш, физик һәм юридик затлар исәбенә депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле командировкаларга барырга;

3. Депутат этикасы бозылган очракта, депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә законлылык, хокук тәртибе һәм депутат этикасы мәсьәләләргә буенча даими комиссия утырышында карала, шулай ук жирлек Советы сессиясенә чыгарылырга мөмкин.

XI бүлек. ДЕПУТАТЛАРНЫҢ САЙЛАУЧЫЛАР БЕЛӘН ЭШЕ

45 статья. Депутатның сайлаучылар белән эшләве

1. Жирлек Советы депутаты үзенә бирелгән законнардан, жирлек Уставы һәм әлеге регламенттан файдалана.

Жирлек Советы депутаты сайлаучылардан кәргән тәкъдимнәрне, гаризаларны һәм шикәятләрне карый, үз вәкаләтләргә чикләрендә, аларда булган мәсьәләләргә дәрәжә, үз вакытында хәл итәргә ярдәм итә, жәмәгатьчелек фикерен өйрәнә, жирле үзидарәнең тиешле органнарына, ә кирәк булганда башка дәүләт һәм ижтимагый органнарга тәкъдимнәр кертә.

2. Жирлек Советы депутаты айга бер тапкырдан да ким булмаган санда сайлаучыларны кабул итә. Гражданның кабул итү графигы, кабул итү датасын, вакытын һәм урынын күрсәтеп, квартал саен жирле массакүләм мәгълүмат

чараларында бастырып чыгарылырга, шулай ук муниципаль берәмлекнең рәсми порталында урнаштырылырга тиеш.

3. Депутат ел саен сайлаучыларга һәм җирлек Советына үз эшчәнлекләре турында хисап бирә.

4. Җирлек Советы депутаты сайлаучыларга үз эшчәнлекләре турында алар белән очрашулар вакытында хәбәр итә.

46 статья. Депутатның сайлаучылар белән эшен оештыру

1. Җирлек Башлыгы һәм аның урынбасары җирлек Советы депутатына депутатның вәкаләтләрөн гамәлгә ашыру белән бәйле эшчәнлегендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр.

2. Җирлек Советы аппараты депутатның сайлаучылар белән эшләвен оештыру өчен матди-техник шартлар тәэмин итә.

3. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруда ярдәм итү өчен депутат жәмәгать башлангычларында эшләүче муниципаль хезмәткәрләр булмаган ярдәмчеләргә ия булырга хокуклы. Депутат ярдәмчеләре эшчәнлегенә хокукый статусы, хокуклары һәм бурычлары, башка мәсьәләләре җирлек советының хокукый актлары белән билгеләнә.

XII бүлек. ЙОМГАКЛАУ НИГЕЗЛӘМӘЛӘРЕ

47 статья. Авыл җирлеге Советы эше турында мәгълүмат

1. Җирлек Советы, даими комиссияләр, башка органнар, җирлек Советы депутатлары эшчәнлегенә җирле массакуләм мәгълүмат чараларында, муниципаль берәмлекнең рәсми порталында яктыртыла.

2. Җирлек Советы елга бер тапкыр массакуләм мәгълүмат чараларында үз эшчәнлегенә турында отчетлар бастыра.

48 статья. Регламентның үтәлешен контрольдә тоту

Өлеге регламентның үтәлешен контрольдә тоту җирлек Башлыгы, аның урынбасары тарафыннан башкарыла.

49 статья. Регламентка үзгәрешләр һәм өстәмәләр

Өлеге Регламентка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар җирлек Башлыгы, аның урынбасары, депутатлар, даими комиссияләр инициативасы белән депутатларның билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

50 статья. Югары эзерлек режимы, гадэттэн тыш хэл режимы, чикләү чаралары (карантин), гадэттэн тыш яки хәрби хэл чорында район Советының эш үзенчәлекләре

1 бүлек.

1. Татарстан Республикасы территориясендә яисә Актаныш районы территориясендә гадэттэн тыш хәлләр, гадэттэн тыш хәлләр режимы, чикләү чаралары (карантин), район Советы рәисе карары белән гадэттэн тыш яки хәрби хэл кертелгән чорда район Советының, шул исәптән аның аппаратының (алга таба - аерым эшчәнлек тәртибе) эшчәнлегенә тәртибе билгеләнә ала.

2. Әлеге Регламентның район Советы, район Советы комитетлары һәм комиссияләре утырышларын, тыңлаулар, тавыш бирү һәм аларга карарлар кабул итү өлешендә әлеге Регламентның аерым тәртибен билгеләгәндә әлеге бүлектә билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып кулланыла.

3. Район Советы утырышлары, комитетлары һәм комиссияләре эшчәнлегенә махсус тәртибе гамәлдә булган чорда, элемент мәгълүмат-телекоммуникация челтәрләрен кулланып, видеоконференцэлемент рәвешендә (алга таба - район Советы, комитет, район Советы комиссиясенә дистанцион формада утырышы) үткәрелә ала.

2 бүлек.

1. Район Советы утырышын дистанцион формада уздыру турында карар район Советы рәисе, район Советы комитетлары һәм комиссияләре утырышы - комитет рәисе, комиссия рәисе тарафыннан кабул ителә.

2. Район Советы, комитет, район Советы комиссиясе утырышында районның күрсәтелгән органнары эгъзалары булмаган затларның дистанцион формасында катнашу, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм муниципаль норматив-хокукый актлар таләпләрен исәпкә алып, район Советы рәисе, комитет рәисе, район Советы комиссиясе карары буенча гамәлгә ашырыла.

3. Район Советы, комитет, район комиссиясе утырышын дистанцион рәвештә уздырганда карала торган мәсьәлә буенча карар сорашып тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

3 бүлек.

1. Эшчәнлекнең аерым тәртибе гамәлдә булган чорда, аерым очракларда, кичектерүне түзеп тормаучыларда, район Советы, район Советы комиссиясенә аларны алып баруга кертелгән мәсьәләләр буенча карарларында депутатларны, комитетны, комиссияләренә сораштыру юлы белән тавыш бирү юлы белән кабул ителергә мөмкин.

2. Депутатларны сораштыру юлы белән тавыш бирү шушы Регламентның 23¹ статьясында каралган тәртиптә район Советы рәисе карары буенча үткәрелә. Тавыш бирү комитет депутатларыннан сораштыру юлы белән, комиссияләргә тиешле комитет рәисе карары буенча үткәрелә һәм сораштыру кәгазьләренән файдаланып гамәлгә ашырыла, аларда комитет эгъзасы, һәр мәсьәлә буенча комиссия позициясе чагыла. Депутатлар, комитет, комиссия депутатлары арасында үткәрелгән сораштыру кәгазе район Советына, шул исәптән электрон элемент чараларын кулланып, жиберелергә мөмкин.

4 бүлек.

1. Район Советы утырышын дистанцион рәвештә уздыру турында карар район Советы Президиумы тарафыннан кабул ителә. Утырышны дистанцион

рәвештә уздыру турындагы карарда күрсәтелгән утырышка чакырылган затлар исемлегенә билгеләнергә мөмкин. Дистанцион формада район Советы утырышында катнашу мөмкинлегенә Актаныш муниципаль районы Башлыгына, Актаныш муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенә, Татарстан Республикасы Актаныш районы прокурорына мәҗбүри тәртиптә тәмин ителә.

2. Район Советы утырышын дистанцион рәвештә уздыру турындагы мәгълүмат кичекмәстән район Советы депутатларына җибәрелә һәм «Интернет» челтәрендә район Советының рәсми сайтында урнаштырыла.

3. Район Советы утырышында карарлар дистанцион формада электрон системадан файдаланмыйча ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавыш бирү, сорауларга язылу, чыгышка язылу утырышта катнашучы депутатлардан сораштыру (район Советы депутатлары билгеләгән башка ысуллар белән, дистанцион рәвештә утырыш башында) юлы белән үткәрелә.

4. Район Советы утырышын дистанцион формада трансляцияләү «Интернет» челтәрендәге район Советының рәсми сайтында һәм, кирәк булганда, «Интернет» челтәрендәге башка мәгълүмати ресурсларда башкарыла.

5. Район Советы карары буенча чакырылган затлар, элементнең мәгълүмат-телекоммуникация челтәрләрен кулланып, район Советы утырышында дистанцион рәвештә катнаша ала.

5 бүлек.

1. Район Советы, комитеты, комиссия утырышын үткәргәндә, дистанцион формада утырыш беркетмәсә рәсмиләштерелә, утырышта рәислек итүче тарафыннан имзаланган.

2. Район Советы утырышы, комитеты, район Советы комиссиясе, парламент тыңлаулары беркетмәсенә, дистанцион рәвештә, утырышны уздырганда, утырышны башлап җибәрү һәм төгәлләгәндә кулланыла торган программа чаралары турында белешмәләр, шулай ук әлеге Регламентта каралган башка белешмәләр кертелә. Беркетмәгә утырышның аудио - һәм видеоязмасы теркәлә.